SIVISTYSTOIMIALA

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toimiala koostuu seuraavista tulosalueista: sivistystoimen hallinto, esi- ja perusopetus, varhaiskasvatus, kirjasto- ja kulttuuritoimi ja vapaa-aikatoimi

KÄYTTÖTALOUSOSA SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT	**882 367**	**775 888**	**864 442**	**881 800**	**899 300**
MYYNTITUOTOT	216 941	242 833	298 387	304 400	310 400
MAKSUTUOTOT	333 390	252 600	252 600	257 600	262 800
TUET JA AVUSTUKSET	325 606	271 500	304 500	310 600	316 800
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 430	8 955	8 955	9 200	9 300
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	**-12 281 530**	**-12 672 124**	**-13 114 553**	**-13 365 020**	**-13 709 900**
HENKILÖSTÖKULUT	-6 946 266	-7 304 243	-7 522 269	-7 727 620	-7 959 500
PALVELUJEN OSTOT	-2 303 743	-2 305 330	-2 451 338	-2 485 000	-2 534 700
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-363 805	-364 524	-379 541	-387 100	-394 900
AVUSTUKSET	-597 061	-635 000	-635 000	-647 700	-660 600
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 070 655	-2 063 027	-2 126 405	-2 117 600	-2 160 200
TOIMINTAKATE	**-11 399 163**	**-11 896 236**	**-12 250 111**	**-12 483 220**	**-12 810 600**

MUUTOS% SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTAMENOT	0 %	3 %	3 %	2 %	3 %
TOIMINTAKATE	0 %	4 %	3 %	2 %	3 %

Vapaa-aikatoimen luvuissa 2023 näkyy lisäyksenä 30.000 euroa liikuntapaikkojen kunnossapitoon sekä liikuntapaikkamestarin sisäisen palveluosto koko vuoden osalta. Vertailuluvuissa ei ole mukana hyvinvointialueelle siirtyviä opiskeluhuollon kuluja.

Riskit ja Riskienhallinta:
Talousarvion toteumaan liittyvänä riskinä tulee todeta henkilöstökulujen kasvu. Henkilöstövaltaisena toimialana esimerkiksi palkankorotusten toteutunut taso vaikuttaa menoja kasvattavasti. Esi- ja perusopetuksessa sekä varhaiskasvatuksessa työskentelee suurin osa kunnan henkilöstöstä.

Varhaiskasvatuksen osalta painopisteen siirtyminen kunnalliseen päiväkotihoitoon sekä varhaiskasvatuksen alle 3- vuotiaiden määrän vaikuttaa myös kustannuksia nostavasti, vaikka lapsimäärän kokonaisuudessaan ei ole noussut.

Riskienhallinnan näkökulmasta resurssien määrittelyyn liittyviä käytäntöjä tarkastellaan siten, että kustannusten kasvu saadaan aiempaa tarkemmin seuraamaan palvelujen kysyntää esimerkiksi lapsi- ja oppilasmäärämuutosten tapahtuessa. Samalla arvioidaan tilojen ja olosuhteiden ylläpitoa ja kehittämistä pitkällä aikavälillä.

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Sivistystoimen hallintoon kuuluu sivistyslautakunnan toiminta ja sivistystoimialan johtaminen.

Oikaistut vertailuluvut

KÄYTTÖTALOUSOSA SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT					
TOIMINTAMENOT	-125 776	-175 844	-139 006	-142 920	-146 900
TOIMINTAKATE	-125 776	-175 844	-139 006	-142 920	-146 900

MUUTOS% SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTAMENOT		28 %	-27 %	3 %	3 %
TOIMINTAKATE		28 %	-27 %	3 %	3 %

Talousarvioon 2022 sisältyy hyvästä tuloksesta maksetun kertapalkkion vaikutus 47.000 euroa. Tätä ei ole sisällytetty talousarvion 2023 lukuihin.

Tavoitteet:

STRATEGINEN TAVOITE: HYVINVOIVAT KUNTALAISET JA LAADUKKAAT PALVELUT		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Kuntalaisten hyvinvoinnin perustana on saavutettavat hyvinvointi- ja lähipalvelut, joita kunnan toimialat tuottavat yhdessä järjestö- ja seuratoimijoiden sekä muiden yhteistyökumppanien kanssa.	Pornaisten kunnan hyvinvointisuunnitelman seurantaraportoinnin rakentaminen	Seurantaraportin valmistuminen

Suoritteet:

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Kokoukset	9	9	9	9	9
Toimintakulut €/asukas	25	34	27	28	28
Asukasluku	5 066	5 120	5 070	5 160	5 250

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatukseen kuuluvat päiväkodit, perhepäivähoito, koulujen tiloissa järjestettävä esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, avoin varhaiskasvatus, tuettu varhaiskasvatus sekä lasten yksityisen ja kotihoidon tuki.

Oikaistut vertailuluvut

KÄYTTÖTALOUSOSA SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT	393 796	288 300	288 300	294 000	300 000
TOIMINTAMENOT	-3 315 357	-3 399 842	-3 545 104	-3 686 600	-3 783 700
TOIMINTAKATE	-2 921 561	-3 111 542	-3 256 804	-3 392 600	-3 483 700

MUUTOS% SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTAMENOT		2 %	4 %	4 %	3 %
TOIMINTAKATE		6 %	4 %	4 %	3 %

Varhaiskasvatuksen toimintakuluissa on kasvua kunnallisen varhaiskasvatuksen lapsimäärien kasvusta johtuen verrattuna aiempiin ennusteisiin. Erityisesti alle 3- vuotiaiden määrän kasvu kasvattaa toimintakuluja.

Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa Pornaisten varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria

Talousarvio ja –suunnitelmavuosina tavoitteena on kehittää Pornaisten varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria uudistetun varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toimintakulttuurin kehittämisen keskeisinä tavoitteina ovat joustavan lähipalvelun mahdollistaminen kaikille lapsille tuen järjestelyitä kehittämällä, lasten osallisuuden lisääminen sekä perheen huomioiminen kokonaisuutena varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Koko kunnan yhteinen varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa myös sekä yksityisen että kouluissa järjestettävän esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria.

Palveluverkon tilankäyttöä tiivistetään

Linnunlaulun päiväkodin laajennuksen valmistuminen mahdollistaa pienten lasten hoidon keskittämisen yhteen yksikköön tulevaisuudessa. Toistaiseksi Wanha puukoulu on edelleen varhaiskasvatuksen käytössä kunnallisen varhaiskasvatuksen ennustettua suuremman kysynnän vuoksi. Pienempien lasten varhaiskasvatuksen keskittäminen edellyttää sitä, että mahdollinen 2- vuotinen esiopetus tulee järjestää koulujen yhteydessä. Toisaalta koulujen oppilasmäärän edelleen vähentyessä voidaan tällöin tehostaa koulujen tilankäyttöä esiopetuksen ja täydentävän varhaiskasvatuksen järjestelyillä. Laajennetun päiväkodin käyttöastetta kasvattaa myös se, että vuorohoitoa on järjestetty kunnallisena toimintana Linnunlaulussa vuoden 2022 elokuusta alkaen.

2- vuotisen esiopetuskokeilun vaikutukset varhaiskasvatukseen

Pornaisten kunta toimii edelleen vuonna 2023 2- vuotisessa esiopetuskokeilussa verrokkikuntana. Verrokkikuntana toimiminen ei vaikuta suoraan kunnan järjestelyihin. Toiminnan suunnittelussa varaudutaan kuitenkin siihen, että mahdollinen viisi- ja kuusivuotiaiden esiopetukseen liittyvä täydentävä varhaiskasvatus voidaan järjestää kokeilun mukaisesti tulevaisuudessa koulujen yhteydessä. 2- vuotisen esiopetuksen kokeilu jatkuu vuoden 2024 kevääseen.

Henkilöstörakenne täsmennetään vastaamaan muuttunutta tarvetta

Varhaiskasvatus siirtyi Pornaisten kunnalle Mäntsälän kunnalta vuonna 2019. Varhaiskasvatukseen hakeutuminen on muuttunut vuodesta 2020 alkaen enemmän kunnalliseen päiväkotihoitoon painottuvaksi. Lisäksi vuorohoitoa on aloitettu järjestämään kunnallisena toimintana elokuusta 2022 alkaen. Tästä syystä vuoden 2019 siirron aikaan pohjautuva henkilöstörakenne ei vastaa enää varhaiskasvatuksen tarvetta. Mikäli lapsimäärän muutos jää pysyväksi, on määräaikaisia tehtäviä muutettava toistaiseksi voimassaoleviksi. Tämän lisäksi on aloitettava tehtävärakenteen muutos sosionomien palkkaamiseksi varhaiskasvatuslain (540/2018) muutoksista johtuen. Edellä mainituista syistä talousarviossa esitetään perustettavaksi tässä kappaleessa mainitut työsuhteiset tehtävät. Tehtävien perustaminen ei lisää palkattavan henkilöstön kokonaismäärää syksyn 2022 tilanteeseen verrattuna.

Perustettavat työsuhteiset tehtävät: 2 lastenhoitajan tehtävää vuorohoidon järjestämiseksi, toinen kiertävä lastenhoitaja sijaisjärjestelyiden toteuttamiseksi, 1 lastenhoitajan tehtävä muutetaan varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväksi ja 1 lastenhoitajan tehtävä muutetaan varhaiskasvatuksen opettajan tehtäväksi.

Varhaiskasvatuksen avoin toiminta osana kaikkien kuntalaisten kohtaamispaikkaa

Erityisesti kotihoidon tuella oleville perheille tukea ja toimintaa tarjoaa vuonna 2019 avattu Yhdistystalo Pytinki, jossa järjestetään ennaltaehkäisevästi avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa osana kaikkien kuntalaisten kohtaamispaikkaa. Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä tulevan hyvinvointialueen kanssa.

Varhaiskasvatuksen hankkeet vuonna 2023 edistävät toimintakulttuurin kehittämistä

1. Valtion erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023, 88.000€

2. Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa, valtionavustus 24.000€, omarahoitusosuus 24.000€ vuodelle 2022 (jatkoaikaa haettu keväälle 2023)

3. Kaikille yhteinen varhaiskasvatus, alueellinen hanke jatkuu kevääseen 2023 (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula) 314.000€

Tavoitteet:

STRATEGINEN TAVOITE: HYVINVOIVAT KUNTALAISET JA LAADUKKAAT PALVELUT		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Pornaisissa panostetaan lasten ja nuorten hyvinvointiin kehittämällä varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden laatua.	Asiakastietojärjestelmän mahdollistamien palveluiden/lomakkeiden sähköistäminen	Sähköistettyjen palveluiden määrä, prosessien sujuvuus
	Vuositavoite	Mittari
	Toiminnan ja tilojen käytön suunnittelu siten, että mahdollinen 2- vuotinen esiopetus voidaan järjestää koulujen yhteydessä lukuvuodesta 2024-25 alkaen	Tarvittavien tilojen muutostöiden suunnittelu koulurakennuksiin, Toiminnan suunnittelun eteneminen
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Pornaisten kunta panostaa henkilöstön hyvinvointiin ja on edelläkävijä työnantajana.	Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen toiveiden perusteella kuitenkin yhteisiä tavoitteita noudattaen.	Koulutussuunnitelman valmistuminen

STRATEGINEN TAVOITE: TASAPAINOINEN TALOUS		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Tasapainoisen talouden turvaamisessa ensisijainen keino on kunnan elinvoiman ja tulopohjan vahvistaminen houkuttelemalla uusia yrityksiä ja asukkaita. Kunnan veto- ja pitovoimaa vahvistetaan tarjoamalla laadukkaat lähipalvelut perheille.	Yksityisen varhaiskasvatuksen laajuuden pitäminen edellisten vuosien tasolla mahdollistetaan ottamalla käyttöön palveluseteli.	Palvelusetelin käyttöönoton eteneminen
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Käyttötalouden menojen lisäyksiä ja investointeja tehdään harkiten.	Toiminnan kustannukset toteutuvat lapsimäärän muutosten suhteessa	Talouden seuranta suhteessa lapsimäärään
STRATEGINEN TAVOITE: VIIHTYISÄ JA YHTEISÖLLINEN PORNAINEN		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Asuin- ja elinympäristöjä kehitetään yhdessä kuntalaisten kanssa. Yhteisöllisyyttä vahvistetaan huolehtimalla kaikkien kuntalaisten osallistumismahdollisuuksista.	Yhdistystalo Pytingin toiminta kasvattaa yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista	Talossa tapahtuvan toimintojen määrittely sekä niiden määrä ja laajuus

Suoritteet:

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus (koulujen yhteydessä)					
Lapsimäärä (31.12.)	46	34	45	40	40
Kunnallinen perhepäivähoito					
Lapsimäärä (31.12.)	18	20	12	12	12
Kunnallinen päiväkotihoito					
Lapsimäärä (31.12.)	135	130	145	145	145
Yksityinen perhepäivähoito					
Lapsimäärä (31.12.)	11	16	8	8	8
Yksityinen päiväkoti-/ryhmäperhepäivähoito					
Lapsimäärä (31.12.)	37	34	40	40	40
Kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus yhteensä					
Lapsimäärä (31.12.)	247	234	250	245	245

ESI- JA PERUSOPETUS

Esi- ja perusopetukseen kuuluvat kunnan kolme esi- ja perusopetusta toteuttavaa yksikköä (Pornaisten Yhtenäiskoulu, Mika Waltarin koulu ja Parkkojan koulu) sekä muissa kunnissa pornaislaisille oppilaille toteutettava esi- ja perusopetus.

Oikaistut vertailuluvut

KÄYTTÖTALOUSOSA SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT	396 495	398 083	453 637	462 700	471 900
TOIMINTAMENOT	-8 002 923	-8 144 745	-8 405 080	-8 457 200	-8 674 800
TOIMINTAKATE	-7 606 428	-7 746 662	-7 951 443	-7 994 500	-8 202 900

MUUTOS% SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTAMENOT		2 %	3 %	1 %	3 %
TOIMINTAKATE		2 %	3 %	1 %	3 %

Kuvaus tulosalueen keskeisistä muutoksista/tulevasta kehityksestä.

Toimintakulttuurin kehittäminen oppilasmäärän kasvun suunta huomioiden

Pornaisissa alueellisesti verrattuna pienet opetusryhmät ja joustavan tuen järjestämisen mahdollistava resursointi mahdollistavat inkluusion toteuttamisen oppilaita palvelevasti. Koronan aiheuttama oppimis- ja hyvinvointivaje edellyttivät voimakasta resursointia lasten ja nuorten palveluihin. Taloudellinen tilanne edellyttää kuitenkin kustannustason kasvun voimakasta hidastamista tulevina vuosina. Oppilasmäärän vähenemisestä johtuen tavoitteena on pysäyttää kustannusten kasvu siten, että hyvästä oppilaskohtaisesta resursoinnin tasosta ei tarvitse luopua. Oppilaiden etu pidetään edelleen keskiössä kustannustason tarkemmasta tarkastelusta huolimatta.

Toimintakulttuurin muutoksella tavoitellaan opetuksen järjestelyiden joustavuuden ja yhdessä tekemisen kasvua, jolloin pystytään parantamaan yhteisöllisyyttä sekä vastaamaan paremmin myös oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Joustavuuden ja yhdessä tekemisen lisääminen perustuu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan sekä sen perusteella laadittaviin lukuvuosisuunnitelmiin. Opetuksen ja tuen järjestämiseen liittyviä rakenteita muutetaan siten, että yhdessä tekemiselle ei ole rakenteisiin liittyvää estettä.

Yhtenäiskoulun investointi antaa suuntaa koko kunnan kehittämiselle

Kunnan taloudellisen kannattavuuden edellytyksenä on kiinteistöjen kunnossapidosta ja pitkän tähtäimen suunnittelusta huolehtiminen. Erityisen tärkeää on oppimisympäristön pitäminen terveellisenä ja turvallisena. Investointisuunnittelusta tulevien vuosien keskeisin strategista suunnittelua vaativa kohde on Yhtenäiskoulu, jonka ratkaisu luo pohjaa koko kunnan palvelujen kehittämisen suunnalle. Alustavan vaihtoehtotarkastelun perusteella koulun uudistamisen tarpeet luovat mahdollisuuden monitoimitalon rakentamiselle, jossa liikunnalliset tarpeet yhdistyvät kulttuurin, yhdistysten/seurojen ja elinkeinoelämän tarpeisiin rahoituksellisesti kestävällä tavalla. Tätä hanketta esitetään edistettäväksi vuonna 2023 tarveselvitykseen perustuen hankesuunnittelu käynnistämällä.

Uusia aikuisia kouluun opettajien ja opiskeluhuollon työtä tukemaan

Sitouttavaan kouluyhteisötyöhön liittyvä kouluvalmentajamallia kehitetään eteenpäin juuri pornaislaisiin kouluihin soveltuvaksi. Kouluvalmentaja toimii lukuvuonna 2022-23 kaikilla kouluilla näkyvästi tavoitteiden mukaisesti opettajien ja opiskeluhuollon välimaastossa oppilaiden poissaoloihin liittyen sekä yleisen kouluviihtyvyyden parantamiseksi mm. välitunneilla. Lisäksi syksyllä 2022 on haettu hankerahoitusta

koululaisten liikkumista tukevan aikuisen palkkaamiselle oppituntien välille sekä oppitunneilla tapahtuvaa liikkumista tukemaan. Hankekokeilujen jälkeen tavoitteena on tehdä toimivaksi osoittautuvista malleista pysyviä kunnan omalla rahoituksella.

Laitekantaa parannetaan 1:1 tasolle

Laitekantaan resursoimalla saadaan hyödynnettyä koronavuosien aikana kehittyneet taidot mahdollisimman hyvin opetuksen kehittämisen näkökulmasta. Kahden seuraavan vuoden aikana Pornaisissa saavutetaan 3-9 vuosiluokkien osalta 1:1 taso, eli jokaisella noiden vuosiluokkien oppilaalla on käytössä oma läppäri.

Esi- ja perusopetuksen hankkeet vuonna 2023 edistävät toimintakulttuurin kehittämistä

1. Kerhotoiminta osana opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittämistä (OPH) 10.000€, haetaan jatkoaikaa keväälle 2023

2. Valtionavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2022-23, 20.000€

3. Kaikille yhteinen Koulu, alueellinen hanke (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula)

4. Sitouttavan kouluyhteisötyön pilotointi, alueellinen hanke (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula, Sipoo ja Kirkkonummi)

5. Oppilaanohjauksen alueellinen kehittämishanke (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula, Sipoo, Porvoo, Vihti ja Kirkkonummi)

Tavoitteet:

STRATEGINEN TAVOITE: HYVINVOIVAT KUNTALAISET JA LAADUKKAAT PALVELUT		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Pornaisissa panostetaan lasten ja nuorten hyvinvointiin kehittämällä varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden laatua.	Oppilaiden hyvinvointia lisäävien toimintatapojen laajentaminen osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteita	Kouluvalmentajamallin vakiintuminen Liikkuvan koulun kouluaikuisen toimintamallin kehittäminen
	Vuositavoite	Mittari
	Oppilaskohtaiset tietokoneet ovat käytössä kaikilla kunnan 3-9 luokan oppilailla lukuvuoden 2023-24 alusta	Oppilaskohtaisten koneiden määrä
	Vuositavoite	Mittari
	Asiakastietojärjestelmän mahdollistamien palveluiden/lomakkeiden sähköistäminen	Sähköistettyjen palveluiden määrä, prosessien sujuvuus

STRATEGINEN TAVOITE: TASAPAINOINEN TALOUS		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Tasapainoisen talouden turvaamisessa ensisijainen keino on kunnan elinvoiman ja tulopohjan vahvistaminen houkuttelemalla uusia yrityksiä ja asukkaita. Kunnan veto- ja pitovoimaa vahvistetaan tarjoamalla laadukkaat lähipalvelut perheille.	Yhtenäiskoulun alueen tarveselvitys valmistuu keväällä 2023 (huomioiden monitoimihalliratkaisun) ja hankesuunnittelu valmistuu keväällä 2024	Tarveselvityksen valmistuminen Hankesuunnittelun eteneminen
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Käyttötalouden menojen lisäyksiä ja investointeja tehdään harkiten.	Toiminnan kustannukset toteutuvat oppilasmäärän muutosten suhteessa	Talouden seuranta suhteessa oppilasmäärään

Suoritteet:

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Mika Waltarin koulu (Oppilasmäärän kehitys 20.9)					
0-6	124	119	116	110	110
Parkkojan koulu (Oppilasmäärän kehitys 20.9)					
0-6	115	119	113	109	109
Pornaisten Yhtenäiskoulu (Oppilasmäärän kehitys 20.9)					
0-6	262	230	234	234	234
7-9	245	244	228	230	230
Yht.	507	474	462	464	464
Pornaisten kunta (Oppilasmäärän kehitys 20.9)					
0-6	501	468	463	426	426
7-9	245	244	228	230	230
Yht.	746	712	691	656	656

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Kirjasto- ja kulttuuripalveluihin kuuluvat kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, kansalaisopisto ja musiikkioppilaitokset. Kirjasto- ja kulttuuripalveluja ohjaa niiden toimintaan liittyvät lait ja asetukset sekä kunnan strategiset tavoitteet että hyvinvointiohjelma. Toiminnan tarkoituksen voi tiivistää kolmeen ydinkohtaan, jotka perustuvat lakiin yleisistä kirjastoista: yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Musiikkiopisto keskittyy taiteen perusopetuksen ja harrastustoiminnan järjestämiseen. Musiikkiopisto haluaa olla mukana koulujen harrastemallin kehittämisessä.

Oikaistut vertailuluvut

KÄYTTÖTALOUSOSA SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT	3 404	1 330	1 330	1 400	1 400
TOIMINTAMENOT	-416 572	-443 472	-460 136	-468 100	-479 200
TOIMINTAKATE	-413 168	-442 142	-458 806	-466 700	-477 800

MUUTOS% SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTAMENOT		6 %	4 %	2 %	2 %
TOIMINTAKATE		7 %	4 %	2 %	2 %

Toimintamenojen kasvu johtuu palkkamenojen kasvusta, tilavuokrista (jälkimmäinen koskee erityisesti musiikkiopiston toimintaa) ja yleisestä kustannusten noususta.

Tavoitteet:

STRATEGINEN TAVOITE: HYVINVOIVAT KUNTALAISET JA LAADUKKAAT PALVELUT		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Laadukkaat kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut ovat keskeinen osa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä.	Digitaalisten palveluiden ja neuvonnan tarjoaminen. Jokaisella kuntalaisella pitää olla oikeus päästä tietoon käsiksi, on se sitten analogisessa tai digitaalisessa muodossa.	Vuositasolla annettu digitaalisten palveluiden ja neuvonnan määrä on vähintään 30 kpl. Mittarina on Aville tehtävä vuositilasto
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Kuntalaisten hyvinvoinnin perustana on saavutettavat hyvinvointi- ja lähipalvelut, joita kunnan toimialat tuottavat yhdessä järjestö- ja seuratoimijoiden sekä muiden yhteistyökumppanien kanssa.	Musiikkiopisto lisää ja kehittää opetuspalveluja johdonmukaisesti Pornaisissa. Palvelujen saavutettavuus lähellä kuntalaista. Kysyntä ohjaa lähipalveluiden järjestämistä ja palveluiden laajuutta	Musiikkioppilaitoksen kokonaisoppilasmäärän kasvattaminen Pornaisissa
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Pornaisten kunta panostaa henkilöstön hyvinvointiin ja on edelläkävijä työnantajana.	Kirjaston henkilökunnan yhteinen tyhy-päivä kerran vuodessa ja yhteinen henkilöstökokous kerran kuussa. Avoin keskustelukulttuuri työpaikalla.	Henkilöstön yhteisten tapahtumien määrä vuositasolla on vähintään 12 kpl.

Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Kuntalaisten hyvinvoinnin perustana on saavutettavat hyvinvointi- ja lähipalvelut, joita kunnan toimialat tuottavat yhdessä järjestö- ja seuratoimijoiden sekä muiden yhteistyökumppanien kanssa.	Kansalaisopisto tarjoaa monipuolisen kurssi- ja luentovalikoiman.	Kansalaisopiston kurssien määrä ja osallistujien määrä.
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Laadukkaat kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut ovat keskeinen osa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä.	Musiikkiopisto haluaa olla kehittämässä kuntalaisille laadukkaita hyvinvointia edistäviä palveluja, esimerkiksi tarjoamalla tapahtumia, esityksiä ja konsertteja, joko järjestämällä niitä yksin tai yhdessä kunnan kanssa, riippuen käytössä olevista resursseista.	Musiikkiopiston esitysten sisällöistä ja teemoista päätetään yhdessä mm. kirjasto- ja kulttuuripalveluiden kanssa sekä päivähoidon että koulujen kanssa
	Vuositavoite	Mittari
	Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuden opiskeluun ja harrastamiseen.	Toteutuneiden kurssien määrän seuranta Pornaisissa
	Vuositavoite	Mittari
	Kulttuuritoimi tarjoaa uutena palvelumuotona kulttuuristipendin, joka kannustaa kulttuuriin tuottamiseen.	Vuositasolla myönnetään vähintään yksi kulttuuristipendi kulttuuriin tuottamiseen/tekemiseen.
STRATEGINEN TAVOITE: KOHTI HIILINEUTRAALIA PORNAISTA		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Kannustetaan yrityksiä ja muita kunnan sidosryhmiä huomioimaan ympäristö- ja ilmastokysymykset toiminnassaan.	Kirjasto tuottaa kuntalaisille hiilikädenjälkeä, joka taas auttaa kuntalaista alentamaan omaa hiilijalanjälkeä. Tätä toteutetaan Helle-kimpan kanssa yhteistyössä järjestettävällä aineistokuljetuksella. Asiakkaan haluama aineisto tulee hänen lähikirjastoonsa, eikä hänen tarvitse lähteä hakea tarvitsemaansa kirjallisuuttaa esimerkiksi toisesta kunnasta.	Seutulainakuljetukset Pornaisten ja muiden Helle-kirjastojen välillä vuositasolla kaksi kertaa viikossa, pois lukien erikoisviikot.

STRATEGINEN TAVOITE: TASAPAINOINEN TALOUS		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Käyttötalouden menojen lisäyksiä ja investointeja tehdään harkiten.	Musiikkiopiston oppilaskohtaisen nettomenon pitäminen kohtuullisena kunnissa tapahtuvista rakennemuutoksista huolimatta. Päivähoitopäivän aikana annettavan taidekasvatuksen kustannusten minimoiminen ja uuden muskariryhmämaksun perustaminen.	Perusopetuksen oppilaskohtaisen nettomenon kohtuullisena pitäminen Uuden kuntakohtaisen ryhmämaksun luominen maksuttoman muskaritoiminnan järjestämiseen.
STRATEGINEN TAVOITE: VIIHTYISÄ JA YHTEISÖLLINEN PORNAINEN		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Pornaisten valttikortteja ovat maaseutumainen ympäristö, kulttuurimaisemat, lähiluonto vesistöineen sekä harrastus-mahdollisuudet kunnan eri alueilla.	Kannustamme yhteisölliseen yksilölliseen kulttuuriharrastamiseen tarjoamalle kulttuuritapahtumia verkon välityksellä, jolloin osallistuminen ei ole paikkasidonnaista. Laajennamme jo olemassa olevien kotiseutukasvatuskurssien sisältöjä. Näin tietoisuus oman kunnan tarjoamista mahdollisuuksista kasvaa.	Verkon välityksellä tarjottavia tapahtumia vuositasolla vähintään kuusi kappaletta. Verkkoon jäävien tapahtuminen tekstittäminen. Tarjoamme yhden, uuden ja nykyistä laajemman kulttuuripainotteisen kurssin.
	Vuositavoite	Mittari
	Musiikkiopiston tavoitteena lisätä lähipalveluita kuntalaisille. Vakiinnutetaan ja vahvistetaan eri alueiden opetuspisteitä.	Musiikkiopiston oppilasmäärät ja koulujen harrastemalliin (musiikki) osallistuvien määrä.

Suoritteet:

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Näyttelyitä Pellavasalilssa	6	6	10	10	10
Kirjaston aukiolotunnit/kk/ka	175	175	175	175	175
Kirjaston kokonaislainaus	46 500	46 600	46 700	46 800	46 900
Kansalaisopisto					
Tunteja Pornaisissa	809	832	950	950	950
Opiskelijoita Pornaisissa	251	318	350	350	350
Kursseja Pornaisissa	39	46	50	50	50
Musiikkiopisto					
Varsinaiset oppilaat	36	35	35	35	35
Muut oppilaat	65	75	120	120	120
Viikkotunnit	33	35	52	52	52
Vuositunnit	1 135	1 225	1 820	1 820	1 820
Opetusviikkoja	35	35	35	35	35

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vapaa-aikapalveluihin kuuluvat vapaa-aikatoimen hallinto ja Isojärven leirimaja sekä liikunta- ja nuorisopalvelut.

Toimintaa ohjaavat lait ja asetukset sekä kunnan strategiset tavoitteet ja hyvinvointiohjelma. Liikuntapalvelut tuottaa terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikuntapalveluita eri kohderyhmät huomioiden sekä tukee seuratoimintaa. Liikuntapaikkojen ylläpidosta ja olosuhteista huolehtii tekninen toimi yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden kanssa. Nuorisopalvelujen tehtävänä on edistää nuorten osallisuutta sekä tukea nuorten kasvua, yhteisöllisyyttä ja harrastamista.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tärkeimpiä tehtäviä ovat edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea nuorten kasvua, yhteisöllisyyttä ja itsenäistymistä. Nuorisopalvelut tukee myös nuorten harrastamista ja pyrkii parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisopalveluihin kuuluu perusnuorisotyö, etsivä nuorisotyö sekä työpajatoiminta. Suomen mallin mukaisesti Pornaisten malli-hanke kehittää nuorten harrastustoimintaa koulujen yhteydessä. Nuorisovaltuusto vastaa nuorten kuulemisesta kunnallisessa päätöksenteossa.

Liikuntapalvelut

Liikuntaryhmistä ja hyvinvointineuvonnasta vastaa vakituinen liikunnanohjaaja. Edullisia matalan kynnyksen liikuntaryhmiä järjestetään kaikille ikäluokille ja ryhmille. Panostamme erityisesti kuntalaisten omaehtoisen liikunnan tukemiseen ohjaustyössä. Hyvinvointineuvontaa tarjotaan kunnan henkilöstölle ja kuntalaisille. Työterveyshuolto ja terveystoimi ovat sitoutuneita ohjaamaan asiakkaita hyvinvointivalmennuksen piiriin. Seura- ja yhdistystoimintaa tuetaan sekä rahallisesti että tarjoamalla ilmaisia tai edullisia liikuntatiloja seurojen käyttöön.

Liikkumisen ja liikunnan olosuhteiden systemaattiseen kehittämiseen panostetaan luomalla liikuntapaikkasuunnitelma huolellisen koko kunnan kattavan liikuntapaikkaselvityksen perusteella. Systemaattisesta kehittämisestä vastaa tekniselle toimelle palkattu liikuntapaikkamestari. Liikunta- ja virkistysalueita suunnitellaan hyvinvointiohjelmaan kirjatun tavoitteen mukaisesti yhteistyössä eri intressiryhmien kanssa. Liikuntapaikkarakentamisen hankkeita ja kalustohankintoja toteutetaan vuosittain investointivarauksien puitteissa.

Oikaistut vertailuluvut

KÄYTTÖTALOUSOSA SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATULOT	88 673	88 175	121 175	123 700	126 000
TOIMINTAMENOT	-420 902	-508 220	-565 227	-610 200	-625 300
TOIMINTAKATE	-332 230	-420 045	-444 052	-486 500	-499 300

MUUTOS% SISÄINEN/ULKOINEN	TP 2021	MTA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTAMENOT		17 %	10 %	7 %	2 %
TOIMINTAKATE		21 %	5 %	9 %	3 %

Vapaa-aikatoimen luvuissa 2023 näkyy lisäyksenä 30.000 euroa liikuntapaikkojen kunnossapitoon sekä liikuntapaikkamestarin sisäisen palveluosto koko vuoden osalta.

Tavoitteet:

STRATEGINEN TAVOITE: HYVINVOIVAT KUNTALAISET JA LAADUKKAAT PALVELUT		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Kuntalaisten hyvinvoinnin perustana on saavutettavat hyvinvointi- ja lähipalvelut, joita kunnan toimialat tuottavat yhdessä järjestö- ja seuratoimijoiden sekä muiden yhteistyökumppanien kanssa.	Tunnistamme ennaltaehkäisevässä toiminnassa elämänkulussa (ruuhkavuodet ja vähän liikkuvat liikuntapalveluiden ulkopuolella olevat ikääntyneet) olevat haasteet, joihin kohdennamme omaa toimintaa.	Tavoitetut henkilöt / jalkautumiset
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Laadukkaat kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut ovat keskeinen osa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä.	Mielekäs harrastustoiminta tukee nuorten jaksamista ja ennaltaehkäisee syrjäytymistä. Suomen mallin mukaisesti Pornaisten mallin tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.	Harrastajien määrä / Pornaisten malli harraste-ryhmä Harrasteryhmiin osallistuneiden lasten ja nuorten % osuus kaikista pornaislaisista peruskoululaisista
	Vuositavoite	Mittari
	Nuorisopalveluiden kehittämissuunnitelman mukaisesti panostamme nuorten koulutus ja työllisyysmahdollisuuksien parantamiseen kunnassa.	Pajan opinnollistaminen käynnistetty Tavoitettujen toisen asteen opiskelijoiden määrä Ohjaamotoiminnan kautta tavoitettujen nuorten ohjautuminen jatkopalveluihin Yhteistyötapahtumien määrä
STRATEGINEN TAVOITE: VIIHTYISÄ JA YHTEISÖLLINEN PORNAINEN		
Valtuustokauden tavoite	Vuositavoite	Mittari
Viihtyisä ympäristö, liikunta- ja harrastuspaikat sekä kevyen liikenteen väylät edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja aktiivisuutta.	Ylläpidämme ja paranamme liikkumisen olosuhteita panostamalla liikunta –ja ulkoilupaikkojen riittävään hoitoon ja ylläpitoon.	Liikuntapaikkasuunnitelmassa yhteydessä laaditun toimenpidesuunnitelman toteuttaminen